

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Gerardjan Rijnders
Titel	ZIEN & zien
Jaar	2004
Uitvoering	Dito Dito / STAN /

Copyright (C) 2004 by Gerardjan Rijnders

ZIEN & Zien

Gerardjan Rijnders

HIJ

ZIJ

ZIJ komt op.

ZIJ

Daar is ze dan

Ze zou iets kunnen zeggen

Iets als

‘Is dit een gesprek of D.N.A?’

Ze zou het ook niet kunnen zeggen

Maar ze heeft het al gezegd

Ze zou iets anders kunnen zeggen

Bijvoorbeeld:

‘Heb jij wel ‘s een probleem helemaal doorgedacht?’

‘Helemaal tot het einde doorgedacht?’

Zou ze ook niet kunnen zeggen

Maar ze heeft het al gezegd

Zonder dat ze weet waarom

Of weet ze dat heel goed?

Weet ze heel goed

Waarom ze vaak bepaalde zinnestjes zegt?

Favoriete zinnestjes

Zinnestjes die bij haar horen

Zoals een moedervlek, een gebaar

Een plotselinge paniek?

Of waarom ze vaak zegt

‘God, wat hebben we gelachen’

Liefst in het Duits
Auf Deutsch
'Gott, was haben wir gelacht'
Of is het
'Gott, wass haben wir gelacht'
Met twee essen?
Maakt het uit?
Hoor je toch niet
'Gott, haben wir gelacht!
Is het waarschijnlijk
'Zum Kotzen haben wir gelacht!'
Ze zou ook niets kunnen zeggen
Al kan dat nu niet meer
Want ze heeft al van alles gezegd
Tegen wie?
Tegen zichzelf?
Om zich zelf moed in te spreken?
Waar is ze bang voor?
Voor wie?
Voor zich zelf?
Voor hem?
Het was haar initiatief
Waar hij op in is gegaan
Tot haar verbazing
...
Ze zou ook weer kunnen vertrekken
Wetend dat ze dan toch weer
Terug zal komen
-Wie zegt dat?
-Ik zeg dat
-Waarom?
-Omdat het zo is
-En daar heb jij niets in te zeggen?
-Daar heb ik alles in te zeggen
-Nou dan
-Goed

ZIJ vertrekt.

Stilte.

HIJ komt op.

HIJ
Daar is ie dan
Hij zou iets kunnen zeggen
Iets als
'Is dit een gesprek of D.N.A?'
Dat was iets van hen tweeën
Hij zou het ook niet kunnen zeggen
Maar hij heeft het al gezegd
Hij zou iets anders kunnen zeggen

Bijvoorbeeld:
't Is andersom'
'De taal wordt gek van ons'
Die haatte ze, die zin
Zou hij dus ook niet kunnen zeggen
Maar hij heeft hem al gezegd
Zonder dat hij weet waarom
Of weet hij dat heel goed?
Zeg hij die zin omdat zij die haat?
Weet hij heel goed
Waarom hij vaak bepaalde zinnnetjes zegt?
Favoriete zinnnetjes
Zinnnetjes die bij hem horen
Of bij haar
Zoals een bepaalde houding, een grijns
Een plotselinge razernij?
Of waarom hij vaak zegt
'God, wat hebben we gelachen'
Liefst in het Duits
Auf Deutsch
'Gott, was haben wir gelacht'
Of is het
'Gott, wass haben wir gelacht'
Met twee essen?
Maakt het uit?
Hoor je toch niet
'Gott, haben wir gelacht!
Is het waarschijnlijk
'Zum Kotzen haben wir gelacht!'
Hij zou ook niets kunnen zeggen
Want het was niet waar
Dat lachen van ze
Dat was geen lachen
Dat had met lachen niets te maken
Maar ja
Hij heeft al van alles gezegd
Tegen wie?
Tegen zichzelf?
Om zich zelf moed in te spreken?
Waar is ie bang voor?
Voor wie?
Voor zich zelf?
Voor haar?
Het was haar initiatief
Na al die jaren
En hij is er op in gegaan
Tot zijn eigen verbazing
Hij zou ook weer kunnen vertrekken
Wetend dat ie dan toch weer
Terug zal komen

-Wie zegt dat?
-Ik zeg dat
-Waarom?
-Omdat het zo is
-En daar heb jij niets in te zeggen?
-Daar heb ik alles in te zeggen
-Nou dan
-Goed

HIJ vertrekt.

Stilte.

ZIJ komt op.

ZIJ

Daar ben ik weer
Zei ik toch
Waarom ben ik hier weer?
Waarom trap ik er steeds weer in?
't Is mijn eigen fout
Kan ik hem ruiken?
Nee
Ben vergeten hoe hij ruikt
Weet ik pas weer als ik hem ruik
Dus ruik ik hem nu niet
Of ruikt hij nu anders
Kan natuurlijk ook
Maar is hij dan nog hij?
Ik zou iets kunnen zeggen
Iets als
'Met gele peren hangt'
'En vol wilde rozen'
'Het land in het meer'
'O bekoorlijke zwanen'
Hoe was het ook al weer?
Ik zou het ook niet kunnen zeggen
Maar ik heb het al gezegd
Ik zou iets anders kunnen zeggen
Bijvoorbeeld:
'Niets, die plaat was al jaren afgelopen'
Zou ik ook niet kunnen zeggen
Maar ik heb het al gezegd
Zonder dat ik wist waarom
Of wist ik dat heel goed?
Weet ik heel goed
Waarom ik vaak bepaalde zinnestjes zeg
Favoriete zinnestjes
Zinnestjes die bij mij horen
Zoals een moedervlek, een gebaar
Een plotselinge paniek
Of waarom ik vaak zeg

'Ik ben zo moe, ik ben zo verschrikkelijk moe'
Hij vroeg dan meestal
'Waarvan?'
En dan zei ik
'Van alles, dat alles maar doorgaat'
'Hier, daar, in mijn hoofd'
'Je hebt mij toch?'
Zei hij dan
'Ja, dat mag nooit ophouden'
Ze ik dan
Dat had ik misschien niet moeten zeggen
Ik zou ook niets kunnen zeggen
Al kan dat nu niet meer
Want ik heb al van alles gezegd
Waarom zeg ik dit allemaal?
Tegen wie?
Tegen mezelf?
Om mezelf moed in te spreken?
Waar ben ik bang voor?
Voor wie?
Voor mezelf?
Voor hem?
Waarom heb ik dit gedaan
En waarom heeft hij ingestemd
Na al die jaren
Na...
Ik zou ook weer kunnen vertrekken
Wetend dat ik dan toch weer
Terug zal komen
-Wie zegt dat?
-Ik zeg dat
-Waarom?
-Omdat het zo is
-En daar heb jij niets in te zeggen?
-Daar heb ik alles in te zeggen
-Nou dan
-Goed

ZIJ vertrekt.
Stilte.
HIJ komt op.

HIJ
Daar ben ik weer
Zei ik toch
Waarom ben ik hier weer?
Waarom trap ik er steeds weer in?
Krijgt ze dat toch gedaan
Na al die jaren?
Kan ik haar ruiken?

Nee
Ben vergeten hoe zij ruikt
Weet ik pas weer als ik haar ruik
Dus ruik ik haar nu niet
Of ruikt zij nu anders
Kan natuurlijk ook
Maar is zij dan nog zij?
Ik zou iets kunnen zeggen
Iets als
'Hoe is het met de oude groef?'
Zei ik vaak
Vond ze leuk
Moest ze om lachen
Al vond ze eigenlijk dat het niet kon
Dat ik dat zei
Dat zij daarom lachte
Een lachen dat bijna nooit een lachen was
Meer een zenuwtrilling, een stuip
Ik zou het ook niet kunnen zeggen
Maar ik heb het al gezegd
Ik zou iets anders kunnen zeggen
Bijvoorbeeld:
'Volgens mij ben je echt van je fiets gevallen'
Dan werd ze kwaad
'Lul' zei ze dan
Maar moest wel lachen
Datzelfde niet - lachen
Ik zou het ook niet kunnen zeggen
Maar ik heb het al gezegd
Zonder dat ik wist waarom
Of wist ik dat heel goed?
Natuurlijk wist ik dat heel goed
Omdat zij altijd kwaad werd
Als ik dat zei
Altijd 'lul' zei als ik dat zei
En toch moest lachen
Ik weet heel goed
Waarom ik vaak bepaalde zinnnetjes zeg
Favoriete zinnnetjes
Zinnnetjes die bij mij horen
Zoals een bepaalde houding, een grijns
Een plotselinge razernij
Hoewel, de laatste jaren
Ben ik mild geworden
Of gewoon een oude zak?
Of waarom ik vaak zeg
'Ik ben zo moe, ik ben zo verschrikkelijk moe'
Nee
Dat zeg ik nooit, bijna nooit
Ook al ben ik moe

Zij zei dat vaak
Ook als ze helemaal niet moe was
Moe hoefde te zijn, kon zijn
'Ik ben zo moe, ik ben zo verschrikkelijk moe'
Zei ze vaak
Ik vroeg dan meestal
'Waarvan?'
En dan zei zij
'Van alles, dat alles maar doorgaat'
'Hier, daar, in mijn hoofd'
'Je hebt mij toch?'
Zei ik dan
'Ja, dat mag nooit ophouden'
Zei zij dan
Dat had ik misschien niet moeten zeggen
'Je hebt mij toch?'
Maar het was wel zo
Of niet?
Had ze mij?
Had ik haar?
Wat is hebben?
Zelfs als ze mij in haar kut geklemd hield
Wist ik waar zij aan dacht?
Wist zij waar ik aan dacht?
Ik zou ook niets kunnen zeggen
Al kan dat nu niet meer
Want ik heb al van alles gezegd
Waarom zeg ik dit allemaal?
Tegen wie?
Tegen mezelf?
Om mezelf moed in te spreken?
Waar ben ik bang voor?
Voor wie?
Voor mezelf?
Voor haar?
Waarom heeft ze dit gedaan?
Waarom ben ik er op in gegaan
Na al die jaren?
Ik zou ook weer kunnen vertrekken
Wetend dat ik dan toch weer
Terug zal komen
-Wie zegt dat?
-Ik zeg dat
-Waarom?
-Omdat het zo is
-En daar heb jij niets in te zeggen?
-Daar heb ik alles in te zeggen
-Nou dan
-Goed

*HIJ vertrekt.
Stilte.
ZIJ komt op.*

ZIJ
Hij was hier
Ik weet het zeker
Ruik ik hem?
Kan ik hem ruiken?
Nee
Ben vergeten hoe hij ruikt
Weet ik pas weer als ik hem ruik
Dus ruik ik hem nu niet
Of ruikt hij nu anders?
Kan natuurlijk ook
Maar is hij dan nog hij?
Heb ik ooit geweten wie hij was?
Maar hij was hier
Dat weet ik
En hij is weer vertrokken
Zou ik ook kunnen doen
En dan wel voorgoed
Afgelopen, uit
Maar dan wel voorgoed.
Ik zou ook nog iets kunnen zeggen
Gewoon, om het mezelf nog eens te horen zeggen
Iets als
'Ik word gek van taal'
Dan zei hij altijd
'De taal wordt gek van ons'
Werd ik kwaad
Ik zou het ook niet kunnen zeggen
Maar ik heb het al gezegd
Ik zou iets anders kunnen zeggen
Bijvoorbeeld:
'Is dit een gesprek of D.N.A?'
Waarom kom ik daar steeds op terug?
Misschien omdat dat...
Klootzak
Ik zou het ook niet kunnen zeggen
Maar ik heb het al gezegd
Zonder dat ik wist waarom
Of wist ik dat heel goed?
Ik weet heel goed
Waarom ik vaak bepaalde zinnnetjes zeg
Favoriete zinnnetjes
Zinnnetjes die bij mij horen
Zoals een moedervlek, een gebaar
Of zoals ik ineens moet huilen
Om niets

Om iemands knieën
Ik noem maar iets
Of waarom ik vaak denk
'Ik ben belazerd'
'Ik ben verschrikkelijk belazerd'
Dat zeg ik nooit
Dat zei ik nooit
Want dan had hij weer gezegd
'Door wie dan?'
En daar had ik dan geen antwoord op gehad
Had ik wel gehad
Maar dat kon ik niet zeggen
Ik kon niet zeggen
'Door alles en iedereen'
'Door het leven zelf'
'Het feit dat ik geboren ben'
'Dat ze mij geboren hebben laten worden'
'Ze?'
'Ja, ze, men'
'Dat iets er voor heeft gezorgd dat ik hier nu iets ben'
Terwijl ik eigenlijk bedoelde
'Door jou natuurlijk'
Want zo was het wel
Zo voelde ik dat wel
Waarom zeg ik dit allemaal?
Tegen wie?
Tegen mezelf?
Om mezelf moed in te spreken?
Waar ben ik bang voor?
Voor wie?
Voor mezelf?
Voor hem?
Dat hij...
Dat hij erover begint?
En ik dat niet wil?
Wil ik dat niet?
Waarom heb ik hem dan...?

*HIJ komt op.
ZIJ tegen HEM.*

ZIJ
Oh

HIJ
Ja

ZIJ
Ik kan nog weg gaan

HIJ
Ja

ZIJ
Wat?

HIJ
Je kunt nog weg gaan

ZIJ
Wil je dat?

HIJ
Dat jij weg gaat?

ZIJ
Ja?

HIJ
Waarom zou ik?

ZIJ
Omdat je dat zegt:
'Je kunt nog weg gaan'

HIJ
Omdat jij dat zei:
'Ik kan nog weg gaan'

ZIJ
En jij beaamde dat

HIJ
Ik herhaalde dat

ZIJ
Beginnen we weer?

HIJ
Ja?

ZIJ
Met dat...
Met die...?

HIJ
Wat mij betreft niet

ZIJ
Nou dan?

HIJ
Goed dan
Beginnen we anders
Hoe wil je dat we beginnen?
Dat ik begin?
Of jij

ZIJ
We zijn al begonnen

HIJ
Ja?

ZIJ
Natuurlijk
Er is al van alles gezegd
Er ligt alweer een heel mijnenveld...

HIJ
Waar?

ZIJ
Ik word hier zo moe van
Ik ben hier nu alweer zo moe van

HIJ
En ik kan niet eens meer zeggen...

ZIJ
Nee!

HIJ
'Je hebt mij toch?'

ZIJ
Nee

HIJ
Nee?

ZIJ
Ik bedoel
Dat kun je nu echt niet meer zeggen

HIJ
Zei ik ook niet

ZIJ
Zei je wel

HIJ
Zei ik niet

ZIJ
Dat bedoel ik

HIJ
Wat bedoel je?

ZIJ
Laten we opnieuw beginnen

HIJ
Dat bedoel je?

ZIJ
Nee, natuurlijk niet
Ik bedoel
Dit, hier, wij, nu
Ik bedoel
Zeg iets anders

HIJ
Iets anders dan wat?

ZIJ
Dan wat je zei

HIJ
Wat zei ik dan?

ZIJ
Weet ik niet meer

HIJ
Nou dan?

ZIJ
Iets als
'Wetend dat ik dan toch weer terug zou komen'

HIJ
Jij zei:
'Ik kan ook weg gaan'

ZIJ
Ja
Dat bedoel ik
En jij herhaalde dat

Met zo'n toon

HIJ
Wat voor toon?

ZIJ
Deze toon
Zo'n jij – toon
Hoe ruik ik?

HIJ
Hoe ruik ik?

ZIJ
Als glad ijs

HIJ
Ruikt dat?

ZIJ
Nee
En zo ruik jij
Nu weet ik het weer

HIJ
En jij?

ZIJ
Hoe ik ruik?
Hoe moet ik dat weten?

HIJ
Moet ik dat weten?

ZIJ
Jij ruikt

HIJ
Ik ruik niets

ZIJ
Niets?

HIJ
Nee
Ja
Angst

ZIJ
Angst?

Jij ruikt angst?

HIJ

Ja

Denk ik

ZIJ

Van wie?

HIJ

Hoe moet ik dat weten?

Van jou?

ZIJ

Van jou?

HIJ

Ben je bang?

ZIJ

Ja

HIJ

Van wie?

ZIJ

Voor dit

Voor...

En dat ik ook niet meer weg kan

HIJ

Dat kun je niet?

ZIJ

Nee

HIJ

En als ik nu weg ga?

ZIJ

Kun je dat?

HIJ

Ja

ZIJ

Dan ga ik met je mee

HIJ

Waarom...?

ZIJ
Nee

HIJ
Wat nee?

ZIJ
Hoewel het daar natuurlijk uiteindelijk wel over zou moeten gaan

HIJ
Waarover?

ZIJ
Waarom het kennelijk altijd uit moet lopen op dit soort gek makende...

HIJ
Goed

ZIJ
Nee
Niet goed

HIJ
Ik bedoel alleen maar:
Goed, ik zag laatste een man op straat lopen
En ineens draait ie 360 graden om zijn as
En loopt gewoon door
Maar in die draai
Was er wel iets kapot gegaan

ZIJ
Dat zag je?

HIJ
Ja

ZIJ
Dat iets kapot was gegaan?

HIJ
Ook
Je hebt zien en zien

ZIJ
Ik zag laatst een moeder met een dochtertje
Dat dochtertje zat in een invalidenwagentje
Die moeder duwde dat invalidenwagentje
En dat dochtertje had een veel te groot hoofd

HIJ
Hoe weet je dat het haar dochtertje was?

ZIJ
Dat weet ik
Dat zag ik

HIJ
Had het niet het dochtertje van iemand anders...?

ZIJ
Nee
Dat zag ik
Ik zie dat
Je zegt het zelf:
'Je hebt zien en zien'
Dat heb ik ook
En bovendien
Wat maakt het uit?

HIJ
Of het je eigen kind...?

ZIJ
Dat maakt niets uit
'Je eigen kind'
Is toch alleen maar sentiment?

HIJ
Oh ja?

ZIJ
Alleen maar

HIJ
Oh
Ik weet niet of ik dat...

ZIJ
Het was zo 'n belachelijk groot hoofd
Ik had er het liefst keihard op geslagen
Ik vond het een provocatie
Zo'n belachelijk groot hoofd
Drink jij nog altijd zo veel?

HIJ
Heb ik dan ook zo'n opgeblazen kop?

ZIJ
Drink je nog veel meer?

HIJ
Dat ruik je?

ZIJ
Nee
Dat vraag ik

HIJ
Jij?

ZIJ
Geef antwoord

HIJ
Ja

ZIJ
Godzijdank, ik ook
Ik moet een wortelkanaalbehandeling
Zie ik vreselijk tegenop

HIJ
Ik ben gedotterd
Viel erg mee

ZIJ
Ik heb überhaupt het gevoel dat alles zo'n beetje aan het wegrotten is
Niet alleen ik
Of jij
Jij rot ook langzaam weg

HIJ
Ik ben gedotterd

ZIJ
Echt alles
Dat het wel lijkt alsof het iedere keer
Opnieuw dag wordt
De zon opkomt
Mensen naar hun werk gaan
Of naar school
Of waar ze ook naar toe gaan
Maar dat dat eigenlijk helemaal niet waar is
Dat dat al heel lang geleden is opgehouden
Zoals heel veel sterren die wij zien
Waarvan het licht ons bereikt
Al heel veel jaren geleden gedoofd zijn
Of ontploft, of verdampt
Wat doen sterren die niet meer schijnen?

Ik weet het niet
Maakt het uit?
Dat mensen wel van alles tegen elkaar zeggen
De hele dag door
Maar dat dat niets meer betekent
En ook helemaal niet gehoord wordt
Zoals je door een raam kunt zien
Dat het buiten regent
Zonder te beseffen dat mensen buiten daar nat van worden
Strijk jij nou zelf je overhemden?

HIJ
Nee

ZIJ
Oh
Laat maar

HIJ
Daar heb ik iemand voor

ZIJ
Dat wil ik helemaal niet weten

HIJ
Eens in de week breng ik ze weg
En dan worden ze gestreken

ZIJ
Oh, op die manier

HIJ
Ja

ZIJ
Dan heb je dus minstens zeven overhemden?

HIJ
Minstens

ZIJ
En die heb je allemaal zelf gekocht?

HIJ
Ja

ZIJ
Ik vond het altijd zo'n raar idee
Dat jij iets voor jezelf kocht
Afgezien van boeken en kranten natuurlijk

Maar wasmiddelen, groente, glazen
Überhaupt mannen die boodschappen doen
Sorry
Ik weet dat je dat woord haat
'Überhaupt'
En ik heb het nu al twee keer gebruikt
Sorry
Zal ik niet meer doen
Hoewel het wel een handig woord is soms
'Überhaupt'

HIJ
Vier keer

ZIJ
Begin je weer?
Begint het weer?

HIJ
Zal ik maar weer gaan?

ZIJ
Nee
Nee
Ben veel te blij je weer te zien

HIJ
Meen je dat?

ZIJ
Dat weet ik eigenlijk niet
Ik denk het wel
Anders zou ik dat toch niet zeggen?
En jij...?

HIJ
Of ik blij ben je weer...?

ZIJ
Nee
Hoef ik niet te weten
Bovendien, je bent er, dus...
Nee
Vertel 's
Ben je nog altijd...?

HIJ
Ja

ZIJ

Bij die eh...?

HIJ

Ja

ZIJ

En ook met...?

HIJ

Ja

ZIJ

Ja?

HIJ

Ja

En heb je ook nog steeds dat belachelijke...?

HIJ

Ja

ZIJ

Nooit overwogen om...?

HIJ

Nee

En jij?

Zit jij nog steeds in dat...?

ZIJ

Ja

HIJ

En doe je dat nog steeds met ...?

ZIJ

Meestal wel, ja

HIJ

Nou, dus...

ZIJ

Dus eigenlijk is er niet zo heel veel veranderd

HIJ

Nee

ZIJ

Is dat niet saai?

HIJ
Nee
Maar misschien ben ik gewoon een oude zak geworden

ZIJ
Misschien ben ik wel een saaie trut geworden
Want er is eigenlijk niks veranderd
Behalve dan...

HIJ
Uiteraard

ZIJ
Maar dat wisten we natuurlijk al

HIJ
En dat is niet niks

ZIJ
Wat?
Oh!
Nee
...
Nee
Maar dat slijt

HIJ
Denk je?

ZIJ
Ooit
Ik bedoel
Er blijft een litteken

HIJ
Ja
...
Ik moet er nog iedere dag aan denken

ZIJ
Ja?

HIJ
Jij niet?

ZIJ
Wil ik niet

HIJ
Dat is iets anders

ZIJ

Ja

En misschien dat ik er juist daarom
Ook iedere dag aan moet denken
Juist omdat ik het niet wil

HIJ

Maar ik wil er juist graag aan denken
En daarom denk ik er ook aan
Ieder dag

ZIJ

Ja?

HIJ

Dat lijkt me beter dan er niet aan te willen denken
Iedere dag
En er dus juist aan te moeten denken
Iedere dag
Ik denk dat je dan andere dingen denkt
Leukere dingen denkt

ZIJ

Wat denk jij dan?
Waarom denk jij dan?

HIJ

Dat is heel verschillend
Soms denk ik aan dat zwembad in Italië
Waar was het?

ZIJ

Welk zwembad?

HIJ

Dat zwembad in Italië
Waar ik toen...?

ZIJ

Oh!
Dat zwembad waar jij toen...?

HIJ

Ja

ZIJ

Dat was ik al bijna vergeten

HIJ

Hoe kun je dat nou vergeten?

ZIJ
Zo indrukwekkend was het niet
Dat jij toen...

HIJ
Voor jou misschien niet

ZIJ
Voor mij niet, nee

HIJ
Maar voor mij, voor...

ZIJ
Misschien
Maar ik was het al bijna vergeten

HIJ
Soms denk ik aan dat Safaripark

ZIJ
Waar we...?

HIJ
Ja
En waar jij toen nog...

ZIJ
Oh God, ja
Gênant

HIJ
Dat was heel grappig

ZIJ
Achteraf, ja

HIJ
Toen ook
Al vond jij van niet

ZIJ
Nee
Ik vond er niets grappigs aan
Wat was daar nou grappig aan?
Mijn hele hoofd onder de stront

HIJ

Was toch eigenlijk niets nieuws?

ZIJ

Wat?

Wat bedoel je?

HIJ

Wat ik zei

ZIJ

En dat zeg je...?

Dat durf je...?

HIJ

Daar bedoel ik niets mee

ZIJ

Maar je zegt het wel

HIJ

Maar je was toch ook altijd op zoek naar...?

ZIJ

Naar wat?

Naar stront?

HIJ

Naar ellende

Chaos, paniek, rampen

Huilbuien, bloeduitstortingen

Kindjes met te grote hoofden

Jij had altijd een doemscenario klaar

ZIJ

Dus het was mijn schuld?

HIJ

Dat zeg ik niet

ZIJ

Je zegt het misschien niet, nee

HIJ

En ik bedoel het ook niet

ZIJ

Nee

De man die 360 graden om zijn as draait

En vervolgens gewoon door loopt

HIJ
De man die zelf zijn overhemden koopt
Maar ze door anderen laat strijken?

ZIJ
Waar slaat dit nou weer op?

HIJ
Dit slaat ook nergens op

...

ZIJ
En als ik het nu zeg?

HIJ
Wat?

ZIJ
Dat het mijn schuld was

HIJ
Wil je een klap in je gezicht?

ZIJ
En als het antwoord nu eens 'ja' is?

HIJ
Dan krijg je hem niet

ZIJ
Sadist

HIJ
Zo ken ik je weer

ZIJ
We hebben toch ook...?

HIJ
We hebben verschrikkelijk gelachen, ja

ZIJ
Auf Deutsch

HIJ
'Gelacht'

ZIJ
Geslacht

HIJ
Hou op

ZIJ
Daar kun je niet tegen?

HIJ
Daar word ik heel treurig van

ZIJ
En wat is daar tegen?

HIJ
Ik wil het niet
Het heeft geen zin
Het lost niets op

ZIJ
Nee?

HIJ
Nee
Bovendien
Ik ben al treurig genoeg

ZIJ
Toch nog?
Nog steeds?

HIJ
Toch nog
Nog steeds

ZIJ
En jij denkt nooit
'Als zij toen niet per ongeluk...?'

HIJ
Nee

ZIJ
Jij denkt nooit
"Per ongeluk?"?"

HIJ
Natuurlijk denk ik dat soms

ZIJ
Dus toch?

Nog steeds?

HIJ

Dus toch

Nog steeds

Maar het antwoord blijft 'nee'

ZIJ

Welk antwoord?

HIJ

'Nee' dus

ZIJ

Op welke vraag?

HIJ

Dan kan ik net zo goed denken

'Als ik de dag ervoor niet...?'

ZIJ

Ja?

HIJ

Of

'Als ik niet toevallig net dat telefoontje...?'

ZIJ

Ja?

HIJ

Dat denk ik ook wel 's

Dat denk ik eigenlijk vrij vaak

Maar dat lost niks op

ZIJ

Nee?

HIJ

Nee

En we houden erover op

ZIJ

Waarover?

HIJ

Erover

ZIJ

Je durft het niet eens te benoemen

HIJ
Jij dan wel?

ZIJ
Ja
Maar dat doe ik niet

HIJ
En waarom niet?

ZIJ
Vanwege jou

HIJ
Oh God

ZIJ
Ja
Noem het maar God

HIJ
Ik wist het

ZIJ
Wat?

HIJ
Dit
Dat dit nergens toe leidt

ZIJ
Nee
Als jij dat ook niet wilt
Als jij denkt dat alleen al jouw aanwezigheid...
Dat mij aan te horen volstaat...
Niet eens
Want onophoudelijk snoer je mij de mond

HIJ
Ik?

ZIJ
Hou 's op met steeds dat overbodige 'ik', 'ik', 'ik'

HIJ
Ik?

ZIJ
Ja, jij

Dat doet me onmiddellijk weer denken aan...
Je hoeft niet eens iets te zeggen
Je aanwezigheid volstaat
Je blik, een zucht
Plooien die je toen ook al had
Plooien die je toen nog niet had
Maar ook al zou jij nu hier niet zijn
Dan nog...
Alsof ik er een schaduw bij heb gekregen
Een tweede ziel, een...
En waar gaat het helemaal over?

HIJ
Nou?

ZIJ
Ik weet het niet
Ik wil het niet weten

HIJ
Maar ik ben het die jou de mond snoert?

ZIJ
Nee
Waarschijnlijk niet

HIJ
Goed
Dat is al iets

ZIJ
Misschien
...
Was jij niet eigenlijk jaloers?

HIJ
Jaloers?

ZIJ
Dat heb ik wel 's gedacht
Je kon soms zo kijken...
Dan zat je zo te kijken
Alsof je niets zag
Alsof je niets wilde zien
Alsof je alleen maar een hele grote donkere wolk
In je hoofd had
Alsof je ineens verschrikkelijk moest toeslaan
Dan meed ik je
Zei ik niets
Durfde nauwelijks bij je in de buurt te komen

Hij ook niet

HIJ
Hij?

ZIJ
Nee

HIJ
Je zei 'hij'

ZIJ
Ja
Je zei toch dat ik niet durfde?

HIJ
Dat vroeg ik

ZIJ
Nou
Ik durf dus
Ik zei 'hij'

HIJ
Hij heeft een naam

ZIJ
Hij had een naam, ja

HIJ
Maar die durf je...?

ZIJ
Nee
Niet doen

HIJ
Weet je nog hoe hij zich zelf...?

ZIJ
Ja
Weet ik nog
Ik weet eigenlijk alles nog

HIJ
Behalve dan dat zwembad

ZIJ
Zelfs dat wist ik nog
En dat zal ik nu helemaal nooit meer vergeten

En daar was ik bang voor

HIJ
Wanneer?

ZIJ
Nu
Toen
Toen ik je belde
Vorige week

...

HIJ
Ik zie hem wel eens lopen

ZIJ
Nee

HIJ
Wel
Heb jij dat nooit?

ZIJ
Ja
Ook

HIJ
Hij zwaaide zelfs eens naar me

ZIJ
En zwaaide jij toen terug?

HIJ
Dat durfde ik niet

ZIJ
Waarom niet?

HIJ
Naar iemand zwaaien die je helemaal niet kent?

ZIJ
Wat had ie aan?

HIJ
Een geel jasje

ZIJ
Hij heeft nooit een geel jasje gehad

HIJ

Nee, maar hij droeg een geel jasje

ZIJ

Hoe stond dat?

HIJ

Grappig

Ik vond het wel grappig

ZIJ

Ik kan hem me helemaal niet voorstellen

In een geel jasje

HIJ

Het stond heel grappig

ZIJ

Ik heb hem ook wel eens gezien

HIJ

Zie wel

ZIJ

Zei ik toch al?

Laatst

In de tram

Ik zat in de tram

En hij liep op straat

Ineens zag ik hem op straat lopen

Toen ben ik uitgestapt

Maar ik kon hem niet meer vinden

Heb ik uren lang rondgelopen

Blind rondgelopen

Allemaal cirkels

Steeds grotere cirkels

Ik moet er uit hebben gezien als een spook

Toen ik thuis kwam was ik doodmoe

Ben als een blok in slaap gevallen

HIJ

En toen zag je hem weer?

ZIJ

Waar?

Wanneer?

HIJ

Toen?

In je slaap?

ZIJ

Weet ik niet meer

HIJ

Hij is wel eens aan mijn bed komen zitten

Ik lag in bed

ZIJ

Alleen?

HIJ

Alleen, ja

ZIJ

Sorry

HIJ

Kwam hij bij mij op bed zitten

Hij zat op mijn bed

Ik kon hem aanraken

Hij keek alleen maar

Hij keek me alleen maar aan

ZIJ

Heb je hem aangeraakt?

HIJ

Nee

ZIJ

Hoe keek hij?

HIJ

Gewoon

ZIJ

Hoezo 'gewoon'?

HIJ

Nou

Gewoon

ZIJ

Keek ie niet verwijtend?

HIJ

Nee

ZIJ
Vragend?

HIJ
Nee
Lachend eerder

ZIJ
Hij lachte je uit?

HIJ
Nee
Hij glimlachte

ZIJ
Maar hij zei niks?

HIJ
Nee

ZIJ
En jij zei ook niks?

HIJ
Nee

ZIJ
Dat durfde je niet?

HIJ
Het was niet nodig
Er viel niets te zeggen
Niets te vragen
Het was meer...
Het was goed zo

ZIJ
Verzin je dit nu?

HIJ
Nee

ZIJ
Zeg je dit alleen maar om mij...?

HIJ
Nee

ZIJ
Waarom heb je hem niks gevraagd?

HIJ

Wat ik zei

Er viel niets te vragen

Wat had ik hem dan moeten vragen?

ZIJ

Of ie...

Of ie...

HIJ

Of ie gelukkig was?

ZIJ

Is

Of ie ons mist

HIJ

Kennelijk niet

Hij kwam toch bij mij op bed zitten?

Of ben jij nu jaloers?

ZIJ

Oh, je geeft het dus toe?

HIJ

Wat?

Dat ik jaloers was?

ZIJ

Ja

En dat je daarom soms zo zat te kijken

Niet zat te kijken

Naar niets zat te kijken

Alleen naar die grote zwarte wolk in je hoofd

HIJ

En ik ineens verschrikkelijk moest toeslaan?

Moest uithalen?

Naar hem

Dat ik hem daarom eigenlijk...?

ZIJ

Nee, nee

Misschien ben ik me teveel gaan herinneren

Herinner ik me dingen

Die ik me niet kan herinneren

Omdat ze er helemaal niet zijn

Niet waren

HIJ

Die je je alleen maar wilt herinneren

Omdat ze misschien een antwoord...

Terwijl ze eigenlijk alleen maar nog meer vragen...?

ZIJ

Ja

HIJ

Misschien doe ik dat ook wel

ZIJ

Misschien is hij wel nooit

Bij jou op bed komen zitten?

HIJ

Wel

Ik zie hem nog zitten

ZIJ

Waar?

Hier?

Nu?

HIJ

Nee

Al is ie er wel

ZIJ

Denk je?

HIJ

Ja

ZIJ

Ja

Ik eigenlijk ook

HIJ

Dat moet

ZIJ

Van wie?

HIJ

Van mij

ZIJ

Heb jij eigenlijk een foto van hem?

HIJ
Ja

ZIJ
Waar?

HIJ
In mijn portemonnee
Heb ik altijd bij me

ZIJ
Kijk je daar vaak naar?

HIJ
Ja

ZIJ
Mag ik eens kijken?

HIJ
Ja

HIJ pakt zijn portemonnee, haalt er een fotootje uit, laat het HAAR zien. ZIJ kijkt. Geeft dan het fotootje terug.

ZIJ
Ja

HIJ kijkt naar het fotootje en stopt het weer terug in zijn portemonnee.

ZIJ
Ik denk erover weg te gaan

HIJ
Te verhuizen?

ZIJ
Te emigreren

HIJ
Waarheen?

ZIJ
Dat weet ik niet
Ver weg
Waar het warm is
Waar ik niemand ken
Waar je boodschappen doet op een markt
Of onder een boom
Waar je dag en nacht mensen hoort

Mensen die zingen, mensen die dansen
Mensen die ruzie maken
Ergens waar armoede nog een gezicht heeft
Niet achter slot en grendel of een stoffige kamerplant
Waar je nog mismaakt tegen komt
Mensen nog verminkt mogen zijn

HIJ
Zoals dat meisje met dat grote hoofd?

ZIJ
Maar dan veel erger

HIJ
Op wie neem je dan wraak?

ZIJ
Het gaat niet om wraak
Het is meer...
Het is meer weg willen
Ver weg
Heb jij dat nooit?

HIJ
Nee
Misschien wel eens gehad
Even
Maar dan toch weer niet

ZIJ
Zoals die man die 360 graden om zijn as draait
En dan weer gewoon verder loopt?

HIJ
Zoiets

ZIJ
Maar nooit echt weg, ver weg?

HIJ
Nee

ZIJ
Hoewel er intussen wel iets verschrikkelijks is gebeurd

HIJ
Ja

ZIJ
Loop jij gewoon door?

HIJ

Uiteindelijk wil ik altijd liever hier zijn

ZIJ

Hier?

HIJ

Ja

ZIJ

Bij hem?

HIJ

Bij hem?

ZIJ

Bij Olaf?

HIJ

Ja

En bij jou

ZIJ

Bij mij?

HIJ

Ja

ZIJ

En als ik nu weg zou gaan?

Als ik nu emigreer

HIJ

Dan doe je dat

ZIJ

Dan laat je me gaan?

HIJ

Ik houd je niet tegen

ZIJ

En hij blijft hier bij jou?

HIJ

Olaf?

ZIJ

Ja

HIJ
Ook bij jou
Hij blijft ook bij jou

ZIJ
Ja?

HIJ
Natuurlijk

ZIJ
Dat kan?

HIJ
Natuurlijk kan dat

ZIJ
Oh
...

ZIJ
Ik had het weer
Vanmorgen
Die nummerbord – obsessie
Die kenteken – dwang

HIJ
Die wat?

ZIJ
Ken je die niet?
Hebben we dat nooit samen gedaan?

HIJ
Wat?

ZIJ
Nummerborden op auto's
Nederlandse auto's
Die bestaan uit twee keer twee letters
En één keer twee cijfers
Bijvoorbeeld AB 14 CD
En daar zoek je dan namen bij
Bijvoorbeeld AB is eh...Anna Bouvier
En CD is eh...Christiaan Dewit
En als het is AB 14 CD
Dan betekent dat
Dat Anna Bouvier en Christiaan Dewit

Het veertien keer met elkaar hebben gedaan
En zo loop je dan door de stad
Liefst met z'n tweeën
En bedenk je bij alle auto's die je ziet
De leukste combinaties
Van bekende mensen liefst
Liefst van mensen die je kent
MJ 89 ET betekent
Dat Michael Jackson het 89 keer heeft gedaan ...

HIJ
Met E.T.

ZIJ
Of met Elisabeth Taylor
En HC 21 GR:
Hugo Claus 21 keer met Gerard Reve
Zo ontdek je ongekende erotische landschappen
Zo liep ik vanmorgen door de stad
Ontdekte de onwaarschijnlijkste combinaties
...
Maar wij kwamen in het hele spel niet voor
Niet eens afzonderlijk
Niet eens, x keer, met een ander

HIJ
Dat vond je spijtig?

ZIJ
Weet ik niet

...

HIJ
Kleine deeltjes
Hebben ze ontdekt
Als kleine deeltje ineens ontstaan
Uit een ander deeltje
Als uit een elektron ineens twee fotonen ontsnappen
Bijvoorbeeld
Dat zijn niet eens deeltjes
Dat zijn stroompjes, golfjes, pakketjes licht
Dingetjes, zeg maar
Maar die dingetjes houden altijd contact
Hebben ze ontdekt
Die dingetjes ontstaan
Schieten ieder een kant uit
Maar als het ene dingetje
Op de ene of andere manier een klap krijgt
En daardoor bijvoorbeeld

Rechtsom om zijn as gaat tollen
Dan gaat dat andere dingetje
Op datzelfde moment
Linksom om zijn as tollen
Niet omdat het een seintje krijgt
Van dat ene dingetje
Want dat seintje zou zich dan
Veel sneller moeten verplaatsen
Dan de snelheid van het licht
En dat kan niet
Dat is uitgesloten
Die dingetjes 'weten' van elkaar
Zoals tweelingen vaak 'weten'
Van elkaar
En ook al zijn die twee dingetjes
Op een gegeven moment
Lichtjaren van elkaar verwijderd
Ze blijven van elkaar 'weten'
Krijgt het ene dingetje een schop
Dan krijgt het andere die ook
Dus, stel
Er is een dingetje op mars
En daar gebeurt iets mee
En zijn broertje – dingetje zit in mijn hart
In een cel, in een molecuul in mijn hart
Dan gebeurt daar op dat moment
Dus ook iets mee
En word ik ziek
Krijg ik kanker
Of een dingetje, heel ver weg
Verdwijnt in een zwart gat
Wordt opgeslokt door een zwart gat
En zijn zusje – dingetje zit ergens in mijn hersens
Daar gebeurt op dat moment dus ook iets mee
In mijn hersens
En dan gebeurt er dus ook iets met mij, waarschijnlijk
Word ik misschien verliefd
Hebben ze ontdekt
En het gekke is dat ik nu niet weet
Sinds ik dit weet
Of ik nou minder eenzaam ben

ZIJ
Of juist nog eenzamer?

HIJ
Ja
Van die dingetjes

HIJ
Of die zinnnetjes
Die alleen maar bij ons hoorden
Van ons waren
Die woordjes
Alleen van ons

ZIJ
En van hem
Van Olaf
Van ons drieën

HIJ
'Kruimelmuis'

ZIJ
'Pingpingen'

HIJ
Ja

ZIJ
'Met gele peren hangt'
'En vol wilde rozen'
'Het land in het meer'
'Oh bekoorlijke zwanen'
Hoe was het ook weer?

HIJ
'Gij bekoorlijke zwanen'
'En dronken van je kussen'
'Doopt U het hoofd'
'In het heilig - nuchtere water'
'Wee mij, waar vind ik, als'
'Het winter is, de bloemen, en waar'
'De zonneschijn'
'En de schaduw de aarde?'
'De muren staan'
'Sprakeloos en koud, in de wind'
'Kletteren de windhanen'

Stilte.

ZIJ
Ik ga

HIJ
Ik ook

EINDE

@ Gerardjan Rijnders, mei 2003